

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Utgevari: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressen 1981

Standið saman

AVLEIÐINGARNAR av tiltakinum hjá FA móti skráseting av einstaklinga flakavinnum er enn ikki kent. Líkt er ikki til, at arbeiðsfólkid hevur staðið saman um sít eina krav á í øllum færum einum arbeiðsplássi. Hvat hetta fer at hava við sær, er í skrivandi stund ógreitt.

HARAFTUR•MÓTI er greitt, at arbeiðsfólkid á summum plássum stendur saman og hevur ikki lynda sær boðini frá virkisleisunum at fara til arbeiðis og leggja eftirlitsmerkið í fiskakassarnar. Fólkid er farið til húsa. Eingin bátur verður landaður. Heldur ikki í Havn ella Klaksvík, har arbeiðarafelagini standa uttan fyri FA, ella í útlandum verður færoyskur fiskur landaður ella viðgjørdur.

ÁHUGAFELAGID hjá flakavirkjunum, ráðfiskaeyparafelagið, legði hart út, men hevur nú latið málið til Arbeiðsgevarafelagið, sum hevur stevnt FA. FA hevur havt málið við merkjunum við til tær seinastu samráðingarnar, men arbeiðsgevararnir hava kveistrað málið av borðinum. Hetta harmar fleiri ráðfiskaeyparar nú, er okkum greitt frá.

MEN TAD SUM er mest harmiligt í verandi leiki er, at sjálvt á teimum virkjum, sum kunnu kalliast »arbeiðaravirkir«, ella samtaksverkir, eru leiðslurnar farnar í stríð móti arbeiðsfólkunum, og fólkid og einstakir nevndarlímur standa sum kánus. Nóg av flakavirkjunum eru ogn hjá landi, kommunu og arbeiðarafeløgum. Arbeiðarafelagini eiga í ávisum færum meira enn helvtina av partapeninginum, sum arbeiðsfólkid hevur sett

fyri at tryggja sær nøkur arbeiðspláss. Men virkisleidarar og stjórar hava fingið friar teymar. Gera tað skitna arbeiðið.

ARBEIÐANDI fólkid hevur altið staðið spjatt í Føroyum. Sannroyndin »samanhald gevur styrki« hevur grívið seg fasta í tilvitani hjá fólkunum.

MEN ARBEIÐANDI fólkid má og eigur at gera sær greitt, at tað er fakfeløg-unum og teimum politisku kreftum, ið hava tikið undir og virka saman við fakfeløgnum, at takka, at færoyski lóntakarinn hevur vunnið tey rættindi, sum hann hóast alt hevur vunnið. Hvussu var lóninghevdin við havt nakra prístalsskipan, kontanta lønugtjaldan, minstløn, sjúkradagpeningaskipan, arbeiðaraværnd, fólkæftirløn o.s.fr., um vit ikki høvdu virkin fakfeløg og politiskar kreftir, ið hava virkað á politiska økinum fyri hesum batum. Fólkid eigur at gera sær greitt, at hesir sigar vóru ikki vunnir uttan virkin fakfeløg.

LÆTT ER TÓ at bróta niður. Spakuliga og sníkjandi verður roynt at máað grundarlagið undan. Vit siggja, hvussu alt, framleiðsluhjólina, aftur savnast á »sterkum« hondum. Væl stuðla av høggrasinnadum og øðrum niðurbrot-ingarkreftum.

SPJADA arbeiðsfólkini fækrsluna, eru tey við at grana sína egna grov. Tey háða og gera til einkis tað stríð, sum allir teir undanfarnu fakfelagsleiðararnir stríddust — undir nógvi harðligari og trengri viðurskiftum. STANDIÐ TÍ SAMAN, verkafólk á sjógv og á landi!

Tekur undir við FA

Javnaðarflokkurin hevur sent Føroya Arbeiðarafelag soljóðandi yvirlýsing:

Bræv tykkara dagfest 6. des. 1983 hevur verið umrøtt á flokksfundi 8. desember 1983.

Niðurstøðan viðvíkjandi spurninginum um skráseting av arbeiðinum á flakavirkjunum var henda:

1. Fult at lýsa stuðul við royndum tykkara at fáa í lag avtalu við arbeiðsgevarar um nýtslu av merkjunum og edv-tólum í framleiðsluni.

2. At fordøma tøvandi vilja til sakliga samráðing um slíka avtalu.

3. At virka fyri lóggávu um edv-skráseting, soleiðis at nevt er ásett, hvat skrásetast kann um einstakar borgarar, og at átala dráðið, sum sitandi samgongja hevur sýnt í hesum týðandi máli, sum tingið hevur havt til viðgerðar nú í fleiri ár.

4. At fordøma nýtslu av skráseting til at leggja trýst á einstakar arbeið-

arar og til at royna at niðurbóta solidaritetin millum arbeiðarar.

Flokkurin skilur tí fullvæl stuð Føroya Arbeiðarafelags um at merki ikki mugu nýtast so leingi eingin avtala er fingin.

Javnaðarflokkurin metir tað vera eitt rættvísiskrav, at arbeiðarum verður tryggjað meðávirkan og meðábyrgd í øllum teknologiskum broytingum, sum arbeiðsmarknaðurin er fyri, soleiðis at ein generel teknologiavtala tryggjar arbeiðarum, at nýggj tekniki verður nýtt á mannsmeiligan hátt og veitir teimum møguleika fyri eftirliti við dagligu nýtsluni í framleiðsluni.

Slíkar avtalur, sum tryggja nýtslu av tekniki til saklig endamáli og sum banna allari misnýtslu tæna í longdini samlaða arbeiðsmarknaðinum og harvið samfelagnum best.

Tórshavn tann 12. desember 1983
Vegna Føroya Javnaðarflokk
Atli P. Dam

Quo Vadis?

Ein, ið skrivur seg ávíkavíst LSTv og meinigur limur í Tvoroyrar Javnaðarfelag, er farin undir skemmandi greinarøð í Sosialin 'n, har hann leggur á øll javnaðarfólk, ið loyva sær tann frekleika at hugsa øðrvísi enn hann sjálvur, hesin alt annað enn meinigi inkvisitor.

Ein av hollastu stuðlunum hjá fakfelagsrørsluni í Føroyum og formaður javnaðarflokksins á Tvoroyri alla mína tíð, formaður í elsta arbeiðarafelag í landinum og næstformaður í Tvoroyrar býráð, verður skýrður ófriðarkroppur og illvøkstur, ið skal blakast út úr javnaðarflokkinum, saman við øllum sínum »asosialu viðhaldsfólkum«. Jú, nú skal reinsast út, nú skal ekskluderaast, nú skulu tey sum finnast at hava sín uppiborna straff.

Eg havi við áhuga granska og kanna greiðarøðina hjá hesum meiniga limi! (man hann ikki undirskriva seg í framtíð), fyri at finna hvørji tey politisku brotsverk eru, ið Dánjal av Rana og hansara asosialu viðhaldsfólk hava gjørt seg sek í, tá Dánjal nú skal blakast út úr flokkinum og málbindast. Og eru tey hesi:

1: Dánjal av Rana hevur funnist at...

2: Dánjal av Rana er saman við sínum asosialu viðhaldsfólkum imóti øllum tí, ið hitt almenna — í hesum føri Tv. Býráð — tekur sær fyri.

3: Dánjal av Rana hevur fleiri ferðir tikið stuðul beint imóti meirilutanum í Tv. Býráð (inklúsi). Jákup Mortensen, sambandsmaður og fremsti javnaðarandstöðingur í sökinni.

4: Dánjal av Rana er farin í borgarligu andstöðuna (altso til tjóðveldism. Herm. Michelsen).

Í hesum sambandi kemur ein heldur enn ikki margháttlig frágreiðing um hví Dánjal varð blakaður úr líkningsnevndini. Tann meinigi sigur orðarætt

»...fyrirverandi partamenn hansara (man hann altið vera vanur at fáa sín vilja fremdan) hildu tað vera lógið, at hann kundi ókja sitt persónliga atkvøðutal við at vera formaður í nevndini«. Nær er tað vorið eksklusionsgrund at røkja álitisstarv í flokkinum soleiðis, at ein vann sær virðing og undirtøku fyri framt verk.

Annars kunna øll punkti frá 1-4 avast undir einum.

Tann meinigi veit betur enn hann letst, tá hann sigur at Dánjals lutur hevur verið og er at finnaast at og bróta niður. Man ikki tann meinigi og Dánjal í felag hava tikið mangt eitt takið fyri at varðveita og byggja upp tað stuðul, javnaðarflokkurin hevur á Tvoroyri. Hvørjir vóru teir, ið stríddust móti áganginum í fimtiárunum, hvørjir vóru teir, ið stuðlaðu og gingu á odda, tá Tvoroyri vinnuliga var vorðið steindeytt og farið varð undir tað stóra takið at skapa vinnumøguleikar aftur. Dánjal hevur sitið sum næstformaður í kommununi og nevndarlímur í flakavirkjunum, og Rankanum, til hann varð blakaður úr nevndini fyri Rankan. Ikki haldi eg, at Mortan Johannesen gevur Dánjali sama skoðsmál sum tann helst komandi meinigi ger!

At Dánjal hevur verið og er ein hin fremsti á Tvoroyri í øllum tiltøkum, sum hava tryggjað flokkinum góð arbeiðspláss og rættvísu viðgerð, eisini skattaliga, prógvur best hansara stóra og vaksandi undirtøka millum fólkid, nú ágangurin móti honum hardnar. Men at hann er ein illvøkstur í eygunum á Signari Dam, Havgrími Hammer, Jóanes Ejdesgaard og Jákupi Mortensen, verður honum nevnan til politiska byrði!

Heldur enn øll hesi ókvæmisorðini og hótanum, í tráð við verstu einaræðisfyrmynd, um útbláking úr flokkinum, áttu menn at skift orð um tey veruligu málini, ið menn eru ymiskir á máli um. Hví ikki nevna tey, hví ikki á fólkærðisligan hátt skifta orð um tey, læra av mistøkunum, rætta brekini, og virka fyri tí tit eru valdir til.

Tvey og bert tvey mál eru drigin fram sum orsök til herferðina móti Dánjali. Fyrra er ósemjan um lønina hjá stjóranum á Tvoroyrar Flakavirki. Tað punktið hevur Dánjal greitt og sakliga ríkið aftur. So um tað hoyrist nevnan aftur.

Næsta punktið er skúlin og itróttarhøllin í Trongs-vági. Í einum longum epistli, ið helst ongín hvitur maður skilir eitt einasta orð av, roynir L.S., at lasta Dánjal fyri at hava atkvøtt fyri hesum tiltaki, og at hann finnst at, tá tað er vorðið so dyrt fyri borgararnar.

Hví altið tosa uttanum. Hví ikki koma til kjarnuna í málinum, hví ikki skifta orð um hana, um hví skattaborgararnir á Tvoroyri einsamallir.

uttan ríkis- og landskassastuðul skulu bløða fyri figgjanina av teimum eyka 12 mill. Er tað størri brot móti skattaborgarunum á Tvoroyri at vísa á mistøk enn at hava framt tey?

Hví onki orð um Sirius og tær nógvu milliónirnar, hann hevur kostað skattaborgarunum, hví onki orð um ólýdni móti kommunulógini. Er tað ikki ein náttúrligur rættur, ein skylda í einum demokratiskum samfelag at finnaast at og vísa á eyðsýndar skeivleikar, er tað ikki sjálvt grundarlagið undir okkara samfelagsskipan?

Kanska er tað her hundurin liggur grivin. Tí iggjøgnum greinarøðina hjá tí »meiniga« rennur ein heldur enn ikki ódæmligur undirstreymur av einari samfelasfaten, ið javnaðarflokkurin altið, tá høvi býðst, sigur seg vera garant imóti. Tað er í hvussu so er ikki vanlig fólkærðislig hugsan í einum vesturlandskum demokratii at líkvidera tey, hvørs sjónarmið einum ikki dámar, við at skýra tey asosial og eina hótta móti samfelagnum, fyri á tann hátt at forfjóna tey, undir skjóli av »náttúrliga rættinum hjá meirilutanum«.

Eftir hvat frættist fáa javnaðarfólk á Tvoroyri høvi til tann 9. jan. at velja millum, um tey meta tað sum størri brotsverk at vísa á skeivleikar enn at fremja teir. Ikki tí, at beri ongan ótta fyri, hvat úrslitið av tí valinum verður. Men eg haldi, at tað er øll grund til at harmast um, at vit imillum okkum hava menn, sum ikki duga at skyna á og virðismeta tann demokratiska hugsunarháttin, ið alt politiskt virksemi í vesturheiminum hvílir á.

Annars er endin á seinastu greinini undrunarverdur.

Her visir tann »meinigi« til eina áheitan, ið er send Tvoroyrar Javnaðarfelag frá felagsformonnum og álitisfólki úr øllum Føroyum, har mana verður til skyngsemi og frið. Dagblaðið hevur mett, at formaður Javnaðarflokksins og formaðurin í Tvoroyrar Javnaðarfelag, Atli Dam, hevur skrivað hana. Men tann »meinigi« vil vera við, at slíkt kundi Atli Dam aldri funni uppá at gjørt. Ávaratos, hvar eru vit nú?

Limur í Tvoroyrar Javnaðarfelag í 15 ár